

25e jaargang afl. 2
zomer 1978

Uitgave van de Stichting De Gildetrom als voortzetting van het tijdschrift „De Gildetrom”
voorheen uitgegeven door de Bond van Schuttersgilden „Het Kwartier van Oirschot.”

Op 12 mei 1978 werden door de commissaris van de Koningin in Noord-Brabant in het Provinciehuis de Brabantse cultuurprijzen uitgereikt.

Van l. naar r.: Commissaris J. D. van der Harten, gildebrouder van St. Sebastiaan te Eindhoven; drs. W. Knippenberg, hoofdredacteur van De Gildetrom; bestuurslid van de stichting „In de Scharminckel” te Bergen op Zoom; prof. dr. H. F. J. van den Eerenbeemt, grote promotor van de Brabantse gilden; S. H. A. M. Zoetmulder, gildebrouder van St. Martinus te Waalre; B. Ullings te Eindhoven en J. Rietra te Valkenswaard.

(foto: Felix Janssens, Berlicum)

AGENDA 1978

- 13 aug. Vrij Gildefeest te Oeffelt bij het Gilde Salvator Mundi.
20 aug. Vrije Kringdag te Rijsbergen bij het Sint-Jorisgilde.

VAN DE REDACTIE:

Alle copie voor het volgend nummer dient voor 15 september bij een van de correspondenten bezorgd te zijn.

VRAGENRUBRIEK:

De redactie verklaart zich gaarne bereid eventuele vragen van de lezers over alles, wat het gildewezen betreft, te beantwoorden.

ENIGE KANTTEKENINGEN BIJ HET KONINGSCHIETEN

In ieder gilde heeft op een bepaalde tijd het koningschieten plaats. De tijden variëren van een tot zes jaar. De vele gebruiken rondom dit gebeuren verschillen van gilde tot gilde, doch er zijn in vele gevallen zeer mooie oude tradities in ere gehouden.

Naast deze vele mooie gebruiken kwamen wij in de praktijk een geval tegen waarmee wij het niet eens waren en waarop wij in dit bericht willen reageren.

Het komt namelijk bij enige gilden voor, dat de nieuwe koning weigert het koningschap te aanvaarden en het dan zogenaamd „afkoopt”. Dit is naar onze mening een groot misbruik en hiermede wordt het koningschap in grote mate „onteerd” en omlaag gehaald. Diegene, die het koningschap niet wil aanvaarden, dient niet mee te schieten. Hiermede voorkomt men deze ongewenste praktijken.

Gilden waar het bovenstaande wordt toegepast, zouden wij dringend willen vragen, voor het volgende koningschieten deze aangelegenheid eens te bespreken en maatregelen te treffen om een en ander in betere banen te leiden. Het gehele gildewezen, dat momenteel in een steeds beter aanzien komt te staan, zal hiermede zeker zijn gebaat.

Abr.

UIT ANDERE TIJDSCHRIFTEN

In **Brabants Heem** 29, 1977, p. 120—121 publiceerde J. Th. M. Melssen enige stukken over twee gilden, die te **Eersel** reeds in de eerste helft van de zestiende eeuw bestonden.

Aan de gildedekens Peter Cox en Jan van Oerle van het Sint-Jorisgilde werd in 1565 het bezit van de waag bevestigd, zoals die aan hun voorvaders reeds vroeger was geschonken; de waag diende als bron van inkomsten voor het gilde. — Van dit gilde is overigens

bijna niets bekend; het bestond nog in 1825, maar had volgens de lijst van de „vaste goederen en eigendommen” (J. M. Oomen) toen al geen eigendommen meer.

Het gilde van St. Catharina en St. Barbara wordt reeds vermeld in een testament uit 1525; in 1568 ontvangt hetzelfde gilde een jaarlijkse erfrente. — Daar Jolles als oudste gegevens van dit gilde alleen de vogel en enige koningschilden uit de 17de eeuw kende, zijn de gevonden teksten belangrijke aanvullingen.

W.K.

„**DE GILDETROM.**” driemaandelijks tijdschrift, uitgave van de Stichting „De Gildetrom,” in welke Stichting samenwerken de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden met haar Kringen: Het Kwartier van Oirschot, Peelland, Kempenland, Maasland en Het Land van Cuijk.

Hoofdredacteur: Drs. W. H. Th. Knippenberg, Socrateslaan 115, 's-Hertogenbosch, tel. 073 - 133993.

Redacteuren: voor de Noordbr. Federatie: Math. E. M. v. d. Voort, Valklaan 6, Eindhoven, tel. 040-438521
voor Het Kwartier van Oirschot: J. A. Abrahams, Vrijthof 9, Hilvarenbeek, tel. 04255-2431
voor Peelland: Fr. van der Velden, Eindje, Lierop, tel. 04926 - 256
voor Maasland: Jan Th. M. Toorians, Willibrordusstraat 4, Loon op Zand, tel. 04166-1516
voor Kempenland: Fr. Roijers, Bomanshof 55, Eindhoven, tel. 040 - 110945
voor Het Land van Cuijk:

voor Baronie en Markizaat: B. Minnebach, Nieuweweg 32, Hoogerheide.

Administratie: H. A. J. v. Erve, Rootven 60, Moergestel, tel. 04243 - 1306.

Betalingen: Rabobank te Moergestel, rekeningno. 13.45.08.874, t.g.v. Stichting De Gildetrom, (Girorekening van deze bank: 1071810).

Particuliere abonnementen: f 7,50 per jaar, franco huis.

Bronvermelding: Artikelen en berichten uit dit tijdschrift mogen worden overgenomen mits „De Gildetrom” wordt vermeld, tenzij bij het artikel of bericht uitdrukkelijk anders is aangegeven.

Federatie=Nieuws

Derde Europees koningschieten

Dit zal in 1979 worden gehouden op zondag 27 mei in Peer in Belgisch Limburg. Aan de gilde-overheden wordt verzocht deze datum daarvoor vrij te houden.

FEDERATIE-SCHIETWEDSTRIJDEN TE HILVARENBEEK

De steeds weer uitgestelde Federatie-schietwedstrijden voor alle wapens ter afsluiting van het 40-jarig jubileum van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden werden op 16 april 1978 te Hilvarenbeek gehouden onder auspiciën van de Kring „Het Kwartier van Oirschot”. De organisatie was in handen van de technische kringcommissieleden en de gildebroeders van St. Sebastiaan te Hilvarenbeek. Aan hen komt een woord van grote dank toe, want zij hebben letterlijk alles moeten trotseren om het opgedragen karwei tot een goed einde te brengen. Doch sneeuw, hagel, regen, harde wind en felle kou hebben hen niet kunnen weerhouden hun taken volledig uit te voeren. Hulde aan deze gildebroeders!

In schrille tegenstelling hiermede stonden de deelnamecijfers, die belangrijk beneden het aantal ingeschrevenen bleven. Van de ingeschreven geweschutters bleef liefst 55% thuis en 7 ingeschreven gilden verschenen helemaal niet!

Niettegenstaande dat alles waren de gildebroeders toch weer eens ouderwets bijeen in een grote tent, waar Burgemeester Mr. E. d'Hondt van Hilvarenbeek het schietfestijn opende met een kernachtige speech, die de handen op elkaar bracht, en de nieuwe Federatie-Voorzitter Jhr. Ir. van Nispen tot Sevenaer nader kennis maakte met de schare gildebroeders door het uitreiken van de prijzen.

De uitslagen van de schietwedstrijden waren als volgt:

GEWEER:

Corpsprijs (Federatieschild) Sint Lambertus Vessem. Kampioen: R. Hoeks van Sint Martinus Luyksgestel. Viertallen: 1e prijzen: Sint Lambertus Vessem en Sint Antonius en Sebastiaan Udenhout; 2e prijzen: Sint Jan-Baptist Leende-Strijp en Sint Monulphus en Gondulphus Knegsel; 3e prijs Sint Martinus Luyksgestel. Personeel: Kooymans Jr. van Sint Lambertus Maren, R. Hoeks, J. H. Bax, Jansen, van Engelen, van Oirschot, van Mook, Jansen, P. Swaanen, Mikkers, Muyen, Tops, Dillen en Vogels.

KRUISBOOG OP WIP:

Corps: (Federatieschild) Sint Joris Reusel. Kampioen: A. v. d. Aa van Sint Sebastiaan Oirschot. Viertallen: 1e prijzen Sint Sebastiaan Westelbeers en Sint Joris Reusel; 2e prijzen: Sint Joris Gestel (Eindhoven), Sint Sebastiaan Oirschot en O.L. Vrouw Zeelst; 3e prijzen: Sint Brigida Netersel en Sint Sebastiaan Westelbeers.

Personeel: H. Hendriks Sint Joris Reusel, J. v. Riel Sint Joris Diessen, P. v. d. Pas Sint Sebastiaan Hoogeloon, J. Appels Sint Sebastiaan Westelbeers, J. Couwenberg Sint Sebastiaan Hoogeloon, J. v. Daelen Sint Catharina Moergestel, Th. Broens O.L. Vrouw Zeelst, P. v. d. Borne Sint Joris Reusel, Th. Bressers Sint Joris Oirschot, C. v. d. Ven Jzn Sint Brigida Netersel, H. Geboers Sint Brigida Netersel, P. Vosters O.L. Vrouw Zeelst, J. v. Laarhoven Sint Joris Reusel, A. Habraken Sint Joris Oirschot, P. Houwen O.L. Vrouw Zeelst, C. Reijen Sint Sebastiaan Oirschot, Jac. Kolsters Sint Sebastiaan Westelbeers, Jos Daniels Sint Joris Reusel, P. v. d. Putten Sint Joris Gestel (Eindhoven) en A. Smolders Sint Sebastiaan Westelbeers.

KRUISBOOG OP DOEL:

Corps: Sint Joris Goirle. Kampioen: Carel Smits Sint Joris Tilburg.

Viertallen: Sint Joris Goirle. Personeel: A. v. d. Hout Sint Joris Goirle, Wim van Dijk Sint Joris Goirle, M. v. d. Hout Sint Joris Tilburg en Jos Hamers Sint Joris Goirle.

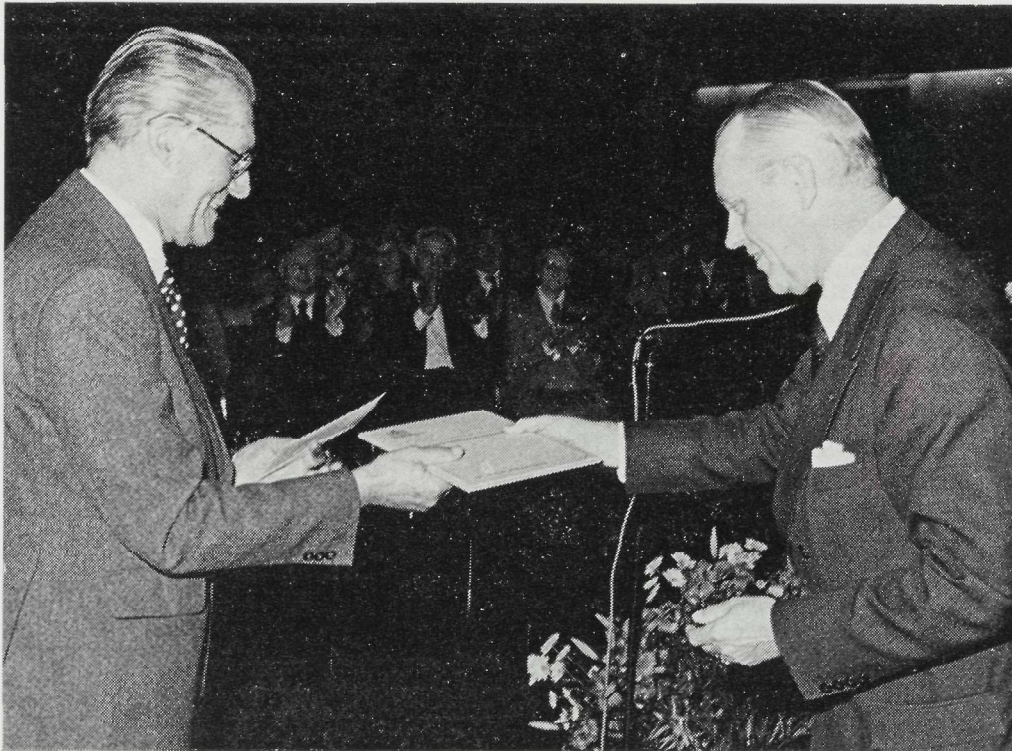
HANDBOOG OP WIP:

Corps: Sint Sebastiaan Diessen. Kampioen: P. de Brouwer Sint Sebastiaan Diessen. Viertallen: 1e prijs Sint Willibrordus Alphen, 2e prijs Sint Sebastiaan Diessen, 3e prijs Sint Sebastiaan Oisterwijk. Personeel: Ton Plasmans Sint Sebastiaan Diessen, L. v. d. Wiel Haaren, P. de Brouwer, C. van Gils, J. v. Plasmans en A. Bruurs allen van Sint Sebastiaan Diessen.

HANDBOOG OP DOEL:

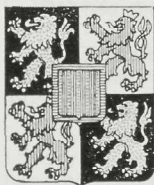
Corps: Sint Ambrosius Loop op zand. Kampioen: H. Bolte Sint Joris Hoogeloon.

Viertallen: 1e prijs Sint Joris Hoogeloon, 2e prijs Sint Sebastiaan en Barbara Moergestel, 3e prijs Sint Ambrosius Loon op Zand. Personeel: H. Bolte Sint Joris Hoogeloon, A. Bink Sint Ambrosius Loon op Zand, J. Verest Sint Sebastiaan Hoogerheide, F. Wouters Sint Willibrordus Alphen, A. van Zundert Sint Sebastiaan Hoogerheide en W. van Iersel Sint Ambrosius Loon op Zand.

„Op 12 mei j.l. ontving de hoofdredacteur van De Gildetrom, drs. W. Knippenberg, een van de Brabantse Cultuurprijzen”.

(foto: Jan Verhoeff, 's-Hertogenbosch)

Nieuws uit Het Kwartier van Oirschot

KRINGDAG VAN „HET KWARTIER VAN OIRSCHOT” BIJ GILDE ST. BRIGIDA TE NETERSEL

De Kringdag van „Het Kwartier van Oirschot” behoort weer tot het verleden.

Het Gilde St. Brigida te Netersel had er alles aan gedaan om van deze dag een ware hoogtijdag te maken en in dit streven zijn de Neterselse gildebroeders volkomen geslaagd. Het was een gezellig gildefeest in een klein dorp, dat juist daardoor omringd is door een bepaalde intieme sfeer, die aantrekkelijk is.

Het begon reeds op zaterdag, 27 mei 1978, toen „de buurt” op bezoek was om de opening van het feest te verrichten met onderlinge schietwedstrijden.

Zondag, 28 mei, de feestdag zelf, werd ingezet met een plechtige Gildemis opgedragen door Pastoor Grüter, daarbij geassisteerd door de

Neterselse priester de Weleerw. Heer Fr. Hendriks. Voor deze H. Mis werd de nieuwe hoofdmansikkel gezegend en bij Hoofdman A. Coppelmans omgehangen. Dit fraai zilverstuk was geschonken door de Gemeente Bladel en Netersel (een voorbeeld ter navolging!). Burgemeester Breeveld met beide Wethouders van Bladel waren aanwezig in de Gildemis, waarvan de meerstemmige Latijnse gezangen verdienstelijk werden uitgevoerd door het parochieel zangkoor.

Met een hartelijk woord aan de gildebroeders door de Weleerw. Heer Hendriks en een „'t is gedaan.....” van Pastoor Grüter werd aan hem en Burgemeester Breeveld, als vertegenwoordigers van het kerkelijk en burgerlijk gezag, de traditionele vendelgroet gebracht, waaruit bleek, dat 't nog niet gedaan was, doch, zoals de Burgemeester bij het aanbieden van de erewijn geestig opmerkte, het feest pas begon!

Inderdaad met de optocht, die als een kleurrijk lint door het dorp trok, begeleid door Drumband St. Brigida, een petekind van het gilde, en Harmonie L'Union uit Bladel, en eindigde op het zeer ruime feestterrein, was het feest meteen in volle gang.

De daverende opmars en de massale vendelgroet was — zoals ook nu weer — in één woord „indrukwekkend”.

De feestelijke toespraak van Burgemeester Breeveld getuigde van een warm hart voor de gilden en een opmerkelijke waardering voor de culturele waarde van deze oer-oude Brabantse gezelschappen.

Hoofdman Coppelmans richtte naast een woord van welkom een woord van hartelijke dank aan allen, die hadden medegewerkt aan het totstand komen van dit gildefeest, dat — naar hij hoopte — goed zou slagen.

Zoals gebruikelijk had Kringvoorzitter van Erve enkele nuttige wenken voor de gilde-overheden in zijn toespraak verwerkt, waarin hij mede dank bracht aan de gildebroeders van St. Brigida voor hun inzet en verricht werk.

Vervolgens kwamen voor lange tijd de diverse wedstrijden aan de orde. Naast het prijzenilver keerde elk deelnemend gilde met een zilveren klassementsschild huiswaarts.

Het was een mooi feest, dat — het moge hier vermeld worden — voor Secretaris P. de Kinderen en Koning C. van Limpt een kroon betekende op hun vele werk.

Kringonderscheidingen

Het kringonderscheidingsteken werd uitgereikt aan de navolgende verdienstelijke gildebroeders:

W. Rijnen, gildebroeder van St. Joris te Moergestel;

Ger. Nouwens, Hoofdman van Gilde St. Joris te Middelbeers;

Fr. van Heijst, Ouderling van Gilde St. Joris te Middelbeers;

Adr. van Kronenburg, Ere-Hoofdman van Gilde St. Joris te Middelbeers;

P. van Hoof, Vaandrig van Gilde St. Joris te Middelbeers;

Henr. Kolsters, Jos. Colsters en Joh. Colsters, allen gildebroeders van St. Joris te Middelbeers.

Arn. C. Verhoeven, Deken van Gilde St. Joris te Diessen;

C. V. Plasmans, Vaandrig van Gilde St. Sebastiaan te Diessen;

A. J. P. van Helvoirt, gildebroeder van St. Sebastiaan te Diessen.

Nieuwe Koningen

Tot Koning hebben zich geschoten: van Gilde St. Joris te Oirschot: H. Smits; van Gilde St. Joris te Oostelbeers: H. van Vechel; van Gilde St. Joris te Hooge-Mierde: C. Luijten Wzn.; van Gilde St. Odulphus te Best: B. Tulp.

Uitslag Loterij b.g.v. de Kringdag bij Gilde St. Brigida te Netersel

De winnende lotnummers zijn: 2947 — 132 — 203 — 2639 — 3338 — 131 — 1070 — 1029 —

2638 — 117 — 3533 — 3660 — 3647 — 3050 — 46 — 1135 en 2880.

Gilde St. Willibrordus te Alphen N.B.

Pauselijke onderscheiding voor Opperdeken Dokter J. A. A. Lamberti.

Naast de waarlijk grootse huldiging, die Dokter Lamberti zowel in Alphen als in het kerkdorp Riel ten deel viel bij gelegenheid van zijn 25-jarig ambtsjubileum als arts, werd hij door Z.H. Paus Paulus VI benoemd tot Ridder in de Orde van St. Sylvester.

Vanaf deze plaats feliciteren wij de sympathieke Opperdeken van harte, daarbij de hoop uitsprekend, dat het hem gegeven moge zijn deze hoge onderscheiding nog vele jaren te mogen dragen temidden van zijn gildebroeders. Proficiat!

Keizer Piet Bogmans van Gilde Sancta Barbara te Oirschot vestigt wereldrecord kruisboogschieten op wip.

Als de schatbewaarder van een gilde op de bodem van zijn schatkist kijkt moet er noodwendig iets gebeuren om de bodem weer onzichtbaar te maken en beraadt de Overheid zich om op een of andere wijze de ontbrekende gelden aan te trekken.

Zo ook in Oirschot, waar Keizer Bogmans, lezend in het Guinness Book of Worldrecords, op het idee kwam toen hij daarin wel een wereldrecord vermeld zag voor het kruisboogschieten op doel, te trachten een duurrecord te vestigen voor het schieten met de kruisboog op de wip. Dit alles echter met de nodige zakelijke inslag opdat de gildekas er wel bij zou varen. Welnu daartoe werd besloten en Keizer Bogmans zelf heeft op 11 juni 1978 onder zeer grote belangstelling niet minder dan 5 uren en 9 minuten achtereen met de toch niet lichte kruisboog geschoten op de 12 m. hoge wip. Van elk uur telkens 50 minuten schieten en 10 minuten verplichte pauze. Telkens werden series van 10 schoten gelost, waarvan er tenminste 3 raak moesten zijn. De slechtste serie telde nog 5 treffers. Van de 600 schoten waren er maar liefst 502 raak. Een uitermate goede prestatie, mede gezien de hitte van die dag.

Naast enkele nevenactiviteiten in de Gildetuin, die ook geld in het laadje brachten, hadden zich maar liefst 160 sponsors aangemeld, die gezamenlijk de Keizer aangemoedigd hebben bij zijn stoute onderneming, doch tegelijk Sancta Barbara financieel voorlopig op rozen hebben gezet!

Daarom Keizer en schatbewaarder van Sancta Barbara beiden: Proficiat!

Naar wij vernemen zal het duurrecord door de heer Guinness in Ierland in zijn befaamd boek van wereldrecords op alle mogelijk en onmogelijk gebied worden opgenomen, zodat het voor verbetering openstaat.

Dames in gilde-optochten

Met verwijzing naar de desbetreffende circulaire dd. 30 april 1976 van de Noordbrabantse Federatie van Schuttersgilden, waarin daarop werd gewezen, vestigt het Kringbestuur van „Het Kwartier van Oirschot” nogmaals de aan-

dacht op de bepaling, dat door dames **niet** aan gilde-optochten mag worden deelgenomen, tenzij zij in een gilde de functie vervullen van: koningin, keizerin, uitbeelding van een patroonheilige of lid van een dansgroep.

Men houde zich aan de voorschriften!

BOUDEWIJN DE MERODE BESCHERMHEER VAN GILDE SINT SEBASTIAAN TE OIRSCHOT

Prins Boudewijn de Merode — neef van de vorig jaar overleden beschermheer van het Oirschotse gilde Sint Sebastiaan, petekind van de Belgische koning, kasteelheer van Westerlo en ingenieur aan het ministerie van Landbouw in Brussel — is in de gildezaal van „De Zwaan” in Oirschot geïnstalleerd als nieuwe beschermheer van het zeker 447 jaar oude schuttersgilde Sint Sebastiaan.

Daarmee werden de banden bestendigd tussen de gilde en het adellijk geslacht De Merode, waarvan een vertegenwoordiger — Richard, Heer van Oirschot en Hilvarenbeek, „Guldebroeder doen hij leefde” — al in 1580 een Schuttershof aan Sint Sebastiaan schonk.

De prins, die vergezeld was van zijn neef — graaf Jean de Clermont Tourverre — werd zaterdag aan de Belgische-Nederlandse grens

bij Reusel afgehaald door keizer Cees van Rijen en koning Wim van de Biggelaar, waarna hij in de gildekamer van „De Zwaan” officieel werd geïnstalleerd in zijn nieuwe functie.

Hoofdman Harrie van Zelst overhandigde hem de sjerp en het wapen (waarin verwerkt de wapens van Oirschot, van het geslacht De Merode en van het gilde Sint Sebastiaan) als tekenen van zijn waardigheid.

De hoofdman sprak er zijn vreugde over uit, dat prins Boudewijn de voetsporen van zijn oom Charles Ghislain de Merode Westerloo wilde drukken, die in 1923 het beschermheerschap aanvaardde en die deze hoge functie meer dan 50 jaar uitoefende. Prins Boudewijn — op wiens uitdrukkelijk verzoek de hele ceremonie uiterst sober verliep binnen de intieme kring der gildebroeders — dankte voor de verkiezing en betuigde zijn sympathie aan erehoofdman-deken mr. H. Capetti, de per 1 mei wegens gezondheidsredenen ontslagen burgemeester van Oirschot, die bij deze plechtigheid niet aanwezig kon zijn.

Op de foto van links naar rechts: Keizer C. van Rijen, Prins Boudewijn de Merode, Hoofdman H. van Zelst en Rentmeester J. v. d.Schoot.

IN MEMORIAM

Gilde Sint Sebastiaan Hilvarenbeek

Op 6 juni 1978 overleed op 80-jarige leeftijd de gildebroeder **Johannes van Oort**. Hij was gedurende 35 jaren lid van dit gilde en de laatste jaren in de functie van Ouderling. Een goed gildebroeder is ons hierdoor ontvallen.

Gilde Sint Joris Hilvarenbeek

Op 17 juni 1978 overleed in de hoge ouderdom van 91 jaar **Frans Bosmans**, sinds 1926 gildebroeder en laatstelijk ere-deken. Als voorbeeldig lid werd hij achtereenvolgens onderscheiden met de eremedaille in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, alook

met het erekruis „Pro Ecclesia et Pontifice”. Onder grote belangstelling vond de uitvaart van deze geliefde gildebroeder met gilde-er plaats op 21 juni j.l.

Gilde St. Joris Hooge-Mierde

In de leeftijd van bijna 80 jaar overleed gildebroeder **Jos van Hoof**, die gedurende zijn lidmaatschap als tamboer actief was. Hij was een markante figuur, die door zijn gezelligheid en gevoel voor humor, gepaard gaande met ware broederschap een graag geziene figuur in het gilde was. Zijn overlijden betekent een groot verlies voor Gilde St. Joris.

Mogen zij allen rusten in vrede.

Nieuws uit Kempenland

KRINGGILDEDAG KEMPENLAND TER GELEGENHEID VAN HET 500-JARIG BESTAAN VAN HET SINT-CATHARINAGILDE TONGELRE

Na bijna drie jaar van voorbereiding begonnen de festiviteiten voor de viering van het 500-jarig bestaan van het Sint-Catharinagilde Tongelre op vrijdagmiddag 19 mei met een bejaardenmiddag.

Meer dan 400 bejaarden waren in de feesttent aanwezig om gezellig deze middag door te brengen.

's Avonds een groot gildebal, voor iedereen toegankelijk, was al niet minder geslaagd.

Zaterdag 20 mei waren 500 kinderen aan de beurt.

's Morgens een kinderoptocht in historische kledij en 's middags kinderspelen afgewisseld met een gochelaar, volkdansen en een vendeldemonstratie.

Dat het gilde een grote populariteit geniet bleek uit de druk bezochte receptie welke van 18.00 tot 20.00 uur gehouden werd in het gildenhuis Het Wapen van Tongelre.

Het hoogtepunt was ongetwijfeld de kringgildedag op zondag 21 mei.

De dag werd begonnen met een plechtige gildemis in de Sint-Martinuskerk waarna de eed van trouw aan het kerkelijk gezag werd hernieuwd.

Om 13.00 uur vertrok de kleurrijke stoet voor de optocht door Tongelre, waaraan 47 gilden uit de Kring meededen en 3 gastgilden namelijk De Aloude Kloveniers Gilde uit Merksem (België), De St. Joachim Schützenbruderschaft e.V. uit Düren-Nord (W. Duitsland) en het Sint-Barbaragilde uit Ravenstein.

Duizenden mensen vergaapten zich aan de gilden die voorbij trokken en aan de massale opmars die altijd zeer imponeert.

De eed van trouw aan het wereldlijk gezag werd in ontvangst genomen door de heer J. D. van der Harten, Commissaris van de Koningin in Noord-Brabant en Mr. J. J. van der Lee, Burgemeester van Eindhoven.

Hierna konden de gildewedstrijden beginnen en men kan wel stellen dat er hard om het zilver gestreden is. De deelname aan alle wedstrijden was enorm, en een compliment aan alle technische raadsheren met medewerkers dat alle prijzen tijdig uitgereikt konden worden.

Het Sint-Catharinagilde Tongelre kan terugzien op een geslaagde viering van zijn 500-jarig bestaan.

Foto- en dia-wedstrijd

Het Sint-Catharinagilde Tongelre heeft een foto- en diawedstrijd uitgeschreven voor de mooiste foto's gemaakt tijdens deze 3 dagen.

Het gaat om normale dia's en kleurenfoto's, en zwartwit foto's briefkaart formaat en formaat 18 x 24 cm.

Het betreft dus 4 onderdelen, waarmee prachtige prijzen te verdienen zijn.

Deze kunnen worden ingestuurd per post: Larikslaan 18, Nuenen, of ingeleverd worden in Tongelre (Eindhoven) op de volgende adressen:

W. Huybers, 't Hofke 46; R. Haase, Wapendragerstraat 40 of Wijkcentrum 't Oude Raadhuis, 't Hofke 17.

Graag uw naam en adres vermelden op de achterzijde van de ingezonden foto.

CATHARINA 500.

Sint Catharina 500 psst, luister
'k Las het in de krant
Ze willen een boek van jou maken
Over jou, je mensen, je verleden
Een boek met, ik weet niet hoeveel vellen
Vol met foto's, tekeningen, gedichten enz.
Jong en oud gaan over jou vertellen
He, heb je het al gehoord?

En Sint Catharina 500, wie weet
Wat voor een woorden ze gaan zeggen
Over jou gaan, door Brabants steden
En dorpen, langs heide en weide,
Langs bossen, vennen en wuivende dennen,
Je bruisen van leven.

Wie weet wat ze uit gaan leggen,
Ik bedoel, jouw gaven,
Vaandelen, tamboeren, bazuinen, je schieten
En dat niet alleen, jou grootse gulle
Gastvrijheid, je gemoedelijkheid
Je goede aard en je eigenheid.

Wie weet hoe ze uit gaan weiden
Over hoe en wat je bent en biedt
En wat ze van je vinden
Over al datgene waarmee jij zovelen
Weet te binden, ik weet het niet.

Sint Catharina 500,
'k Ga niet met woorden dingen
Om een loflied op jou te zingen
Niet fotograferen
Pen of kwast hanteren
Om ik weet dat het mij nooit zal lukken
Jouw hele wezen uit te drukken.

Maar van wat ik voel
Ga ik een ding zeggen
Dat ik groot moet schrijven
Sint Catharina 500 is, dat
JIJ MOET BLIJVEN.

Gildebr. J. P. A. v. d. Heijden

SINT-JORISGILDE TE BLADEL HEROPGERICHT

Op initiatief van burgemeester Breeveld kwamen in augustus 1977 enige geïnteresseerden bijeen om over de heroprichting van het in 1904 ingeslapen gilde te praten.

Uit dit gesprek ontstond een comité dat contacten opnam met besturen van gilden uit de omgeving, met de voorzitter van Kring Kempenland, met de archivaris van het gildewezen en dat gegevens probeerde te verkrijgen uit archieven, o.a. uit de bibliotheek van de abdij van Postel.

Er volgden groepsbesprekingen met verschillende geïnteresseerden en op 20 februari 1978 had de heroprichtingsvergadering plaats.

Burgemeester Breeveld leidde deze vergadering, de heer Holleman, voorzitter van het heroprichtingscomité, gaf een verslag van de verrichte werkzaamheden, de heren Kautz en van Hooff spraken over het gildewezen.

Hierna meldden zich 28 leden, die de heer W. Duis als hoofdman kozen, de heren N. v. Limpt en C. v. d. Voort als dekens, de heer J. v. d. Boomen als koning ad interim. De heer A. Roymans pachtte het vaandel voor drie jaren.

Hoofdman Duis besprak daarna nog verschillende zaken, o.a. de aan te schaffen gildeattributen, de keuze van het gildehuis, contributie, aanmelding bij Kring Kempenland en het voorlopige jaarprogramma.

Het heroprichtingscomité heeft veel werk verricht, het bestuur zal dit werk voortzetten in de hoop dat er een bloeiend gilde zal ontstaan in de Bladelse gemeenschap.

C. v. d. Voort
deken-schrijver

GILDEHEER H. KRAUS EN ECHTGENOTE GEHULDIGD DOOR SINT-MARTINUSGILDE WAALRE

Zaterdag 10 juni werd gildeheer H. Kraus en zijn echtgenote bij gelegenheid van hun 25-jarig huwelijksjubileum door het Sint-Martinusgilde op een waardige en stijlvolle wijze gehuldigd.

In de gedachteniskapel van de Brabantse gesneuvelden werd voor het zilveren paar een Eucharistieviering gecelebreerd; vóór de ingang van deze kapel had het gilde zich zowel vóór als na de H. Mis opgesteld zodat het jubilerende paar door een ere-haag van gildebroeders en onder tromgeroffel de kerk binnentrad en verliet.

's Avonds om 7 uur werd ten huize van het zilveren paar een gildehulde gebracht en werd de gildeheer en zijn echtgenote door het gilde op een hartelijke en spontane wijze gefeliciteerd en gedankt voor de ontvangen weldaden in de loop der jaren met name uniformen, 6 gildetrommen en 6 vendelvlaggen.

Door het gilde was het besluit genomen om de gildeheer de gouden speld van verdiensten van Sint-Martinusgilde toe te kennen en deze werd door Mevr. Kraus haar man opgespeld.

Het gilde had een windvaan, voorstellende St. Martinus met de bedelaar op het dak van de woning van de familie Kraus laten aanbrengen. Hiermede waren de gildeheer en zijn vrouw zeer in hun schik.

Bovendien had het gilde een 3-stemmige mars, uit te voeren op de 6 door de familie Kraus geschonken gildetrommen, laten componeren; aan deze mars is de naam Kraus gegeven hiermede beogend, dat de familienaam Kraus in het gilde zal blijven voortleven.

Na de demonstratie van St. Martinus met de bedelaar en een vendelhulde dankte de gildeheer, mede namens zijn vrouw, het gilde op een bijzonder hartelijke wijze voor de gebrachte hulde.

A. Karsmakers,
Deken-schrijver.

SINT-LUCIAGILDE STEENSEL

Op 21 april j.l. brachten wij met ons gilde een bezoek aan het Catshuis in Den Haag, dit als gevolg van een oude afspraak ongeveer 2 jaar geleden gemaakt, dat als onze vriend Dries van Agt minister-president zou worden, wij naar Den Haag zouden komen.

Het werd voor ons Sint-Luciagilde een geweldig mooie dag. Het was goed weer, het hele kabinet was aanwezig; er was n.l. kabinetsbe-raad!

In de lunchpauze begonnen wij met de vernieuwing van de „Eed van trouw” aan het wereldlijk gezag, daarna een toespraak van onze regerend-deken Wim van Hooff, waarbij aanbieding van bloemen voor z'n vrouw, een tekening van het beeldje van „de contente mens” en tenslotte het verlenen van de ere-titel „Heer van het Sint-Luciagilde Steensel”.

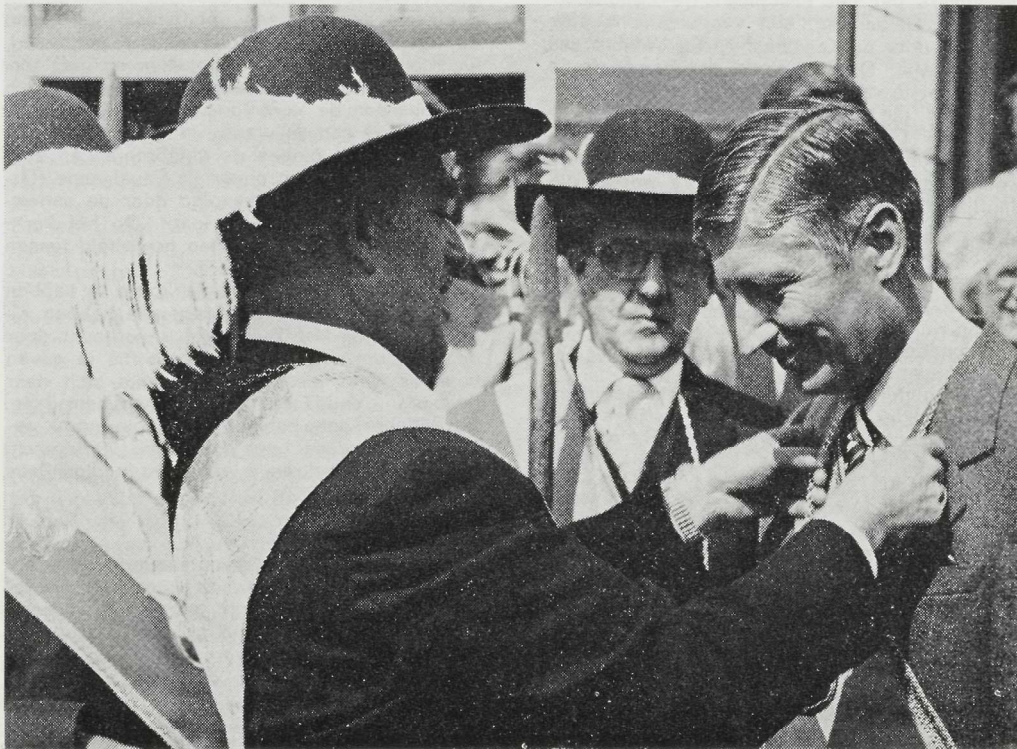
Daarna het vrijwel feilloos uitgevoerde vendelgebed door acht van onze vendeliers.

Uit zijn dankwoord bleek dat de minister-president grote waarde hechtte aan de eed van trouw terwijl hij zeer vereerd was met de eretitel zodat hij ons met „gildebreders” aan kon spreken. Trouwens het hele gebeuren had op de gehele ministerraad veel indruk gemaakt. Het ongedwongen samenzijn met de ministers na het officiële gedeelte, waarbij ons zoveel te drinken werd aangeboden als we maar wilden, was onvergetelijk!

W. van Hooff,
Steensel

Na de sjerp werd aan onze nieuwe gildebreders het zilveren schild met de inscriptie „Heer van het Gilde St. Lucia Steensel”, door onze regerend deken omgehangen.

foto: Gaston Remerij
Eersel

Nieuws uit Maasland

MAASLAND/HEESWIJK — Op Tweede Pinksterdag — 15 mei — kwamen de Maaslandse gilden naar Heeswijk om de **Kringdag** te vieren. De zon liet wel verstek gaan, maar dat

het in een plenspartij zou veranderen was nog niet te vermoeden in de vroege morgen.

Onder een spatje regen trokken de gilden naar de H. Mis, welke door pastoor Tiedink en de

Hoogw. Abt M. v. d. Ven werd opgedragen. De Abt had vele lovende woorden voor de gilden en het hele gildewezen in zijn preek.

Op het Kasteel van Heeswijk had Mevr. Baronesse van de Bogaerde van Terbrugge, als beschermvrouwe van het **Sint-Willibrordus-gilde**, de koningen en hoofdlieden een ware ridderlijke ontvangst bereid in de Ridderzaal van het kasteel. Hier werd de ere-wijn door de gemeente Heeswijk-Dinther aangeboden onder vele hartelijke woorden van de Burgemeester, de Abt van de Abdij en Hoofdman van kring Maasland, dr. G. Luijckx. De gasten hebben genoten van deze historische ontvangst in zo'n mooie entourage. Zij konden het kasteel vrij bezichtigen; men was er een ware gast!

De optocht ging onder een weinig zon van start, doch de regenwolken pakten zich al op. Op het sportpark aangekomen werd het defilé afgenomen en werd in alle perfectie de vendelgroet na de massale opkomst gebracht. Na de afmars gaf het gastgilde „De Eendracht” uit Ooij, Gelderland, een vendeldemonstratie, begeleid door de Kon. Fanfare St. Willibrordus uit Heeswijk. Op het einde der demonstratie begon het te regenen, en het was slechts één harde bui, die de hele verdere dag heeft aangehouden. Op het terrein en om de feesttent was het één modderpoel. Toch hebben enige wedstrijden kunnen doorgaan, voor wat de gildedrijzen betreft:

Mooiste koningsschild vóór 1945 was voor St. Jan Kaatsheuvel; idem ná 1945 voor St. Barbara te Dinther.

Mooiste verzameling koningszilver was voor St. Jan Kaatsheuvel.

Best onderhouden koningszilver voor St. Antonius Nuland.

Mooiste gildetrom was voor St. Joris Berlicum.

Mooiste gildestandaard voor St. Barbara Dinther, en mooiste gildevaandel voor St. Ant. en Seb. te Udenhout.

Voor optocht: Gekostumeerd: 1 St. Hubertus Drunen, 2 O.L. Vrouwe Schuts Elshout. Gedeeltelijk gecostumeerd: St. Sebastiaan Oisterwijk en ongekostumeerd St. Ambrosius Loonopzand.

Mooiste geheel in optocht: O.L.Vr. Schuts Elshout.

Combinatie standaardrijden was voor St. Barbara Dinther; standaardrijden in optocht was 1 voor Ant. en Seb. Udenhout en op tournooiveld rijden: St. Joris Udenhout.

Schieten, trommen en vendelen kon helaas niet doorgaan.

Deze wedstrijden hebben plaats:

Voor handboogschieten op de boom en banen van St. Ambrosius te Loonopzand op zondag 6 augustus om 14.30 uur. Het geweer-schieten, vendelen en trommen op een terrein te HEESWIJK op zondag 3 september a.s.

Verdere mededelingen zullen hierover aan de gilden worden verstrekt.

Jammer van het weer. Het heeft Sint-Willibrordusgilde een grote strop bezorgd. Gildebreders doet uw best om de verdere wedstrijden goed te doen verlopen. Misschien helpt het nog wat voor het organiserende gilde.

DE PAUSMIS.

DEN HAAG/LOONOPZAND/DRUNEN — Op zondag 25 juni hebben de gilden van **ST. AMBROSIIUS** van Loonopzand en **ST. HUBERTUS** van Drunen met een vijftigtal gildebroeders deelgenomen aan de 15de verjaardag van de Pauskroning van Z.H. Paus Paulus VI in de Sint-Jacobuskerk van Den Haag aan de Parkstraat. Tien gildebroeders met hun attributen stonden aan het hoofdaltaar, nadat de gilden trommend en vendelend de kerk waren binnen getrokken. Hier hadden zich vele prominenten van Kerk en Regeringen verzameld om deze plechtige Eucharistie te vieren. Zij werd opgedragen door Kardinaal Willebrands, Mgr. Gordon, (Pauselijk Internuntius) en andere bisschoppen met Pastoor Wüst der Parochie. Onder de aanwezigen zagen we de Nederlandse Bisschoppen en vele personen van het huidige en vorige Kabinet. De predikatie werd gehouden door Mgr. Willebrands. De katholieke Kerk in de hele wereld wil de vrede zien in mondiaal verband, waaraan de Paus alle krachten geeft om deze op een goede wijze te leiden op Christelijke en godsdienselijke grondslag, waaraan geen machtsvertoon kon en mag torren. De Kardinaal sprak over het bezoek van de Paus aan de Verenigde Naties van eertijds als bijdrage aan de vrede.

Na de H. Mis gingen de celebranten en aanwezige bisschoppen onder de Paus hymne (Orgel en hoornblazers) gevolgd door de aanwezige gildebroeders de kerk uit. Op het kerkplein werden vele gedachten gewisseld tussen bezoekers en gildebroeders.

Na in de pastorie een kopje koffie te hebben gebruikt ging men na de regen te hebben afgewacht naar Het Binnenhof, in optocht door de stad, om een vendeldemonstratie te geven voor de vele toeschouwers welke zich daar bevonden. Vandaaruit vertrok men naar huis. De gildebroeders hebben een mooie indruk gekregen van deze hoge kerkelijke viering van de dag der Pauskroning van onze huidige Paus Paulus VI.

BERLICUM — Op Koninginnedag heeft het **Sint-Jorisgilde** medegewerkt aan de feestviering. Een voetbalwedstrijd tussen het gilde en andere verenigingen van Berlicum is gespeeld.

DRUNEN — Een nieuwe koning is Tonny den Teuling in het gilde van **St. Hubertus** opgevolgd op 6 mei.

Hij haalde met het geweer in het 869ste schot (!) de vogel naar beneden. Tonny mocht twee perioden deze titel voeren en heeft zeer zeker getracht deze titel te verlengen. Het werd Cees de Gouw die nu de scepter zal zwaaien. Tonny had echter zelf de vogel moeten maken. Dat had hij prima gedaan want hij maakte hem extra zwaar. Het heeft niet mogen baten. De dag begon met een H. Mis en een vendelgroet. In optocht trok men naar de schutsboom.

— Op 30 april schoot **St. Hubertus** met de collegae in de buurt in Genderen bij **De Zwaan** om de „Onderlinge Vier”.

St. Hubertus schoot 32 punten, en werd winnaar, gelijk met de 2de plaats St. **Crispijn van Besoijen**; 3 werd St. Crispijn met 29 p.; 4 ook St. Hubertus met 29 en 5 ex aequo **O.L.VR. Schuts Elshout** met **De Zwaan**.

— Zondag 25 juni nam dit gilde deel aan de Pausmis in Den Haag (zie hierboven).

VORSTENBOSCH — Op de voorjaarsvergadering van het **Sint-Antoniusgilde** heeft de hoofdman, Toon van Grunsven, na 16 jaar zich niet meer herkiesbaar gesteld. Zijn zoon Jan van Grunsven is hem opgevolgd. Jan is het gilde niet vreemd, want hij heeft zich al vele malen verdienstelijk gemaakt als schutter, lid van de tromcommissie in Maasland, etc. Toon kreeg een zilveren schild aangeboden en werd ere-hoofdman van St. Antonius. Hij is menig jaar gildekoning geweest.

HERPT — Begin mei heeft **St. Catharina** een groot schietconcours gehouden waaraan 96 schutters deelnamen.

Uitslagen voor korps: 1. St. Joris Geldrop, 2. St. Catharina Herpt, 3. St. Ambrosius Haarsteeg, 4. St. Anna Neder-Wetten, 5. St. Joris Nieuwkuijk.

Vrije hand werd 1. T. Wijkmans, 2. J. Heerkens. Th. v. Kemenade uit Vlokhoven werd koning en M. v. Keulen kampioen 1 en Th. v. Kemenade 2.

Dames 1 was Mevr. Jansen uit Oeffelt. Boven de 55 jaar werd 1 C. van Bilt, 2 G. Wijkmans Udenhout.

— Op 27 mei schoten **St. Catharina** van **Herpt** en **St. Joris Heesbeen** samen een vriendschappelijke wedstrijd, op de Hoge Prink.

BERKEL — Op zondag 7 mei werd bij het gilde **St. Hubertus** gildebroeder Piet Leermakers koninklijk onderscheiden. Piet werd met zijn hele familie in het gildehuis verwacht en daar kon burgemeester Meijs hem de mededeling doen. Onder vele woorden speldde hij hem de zilveren medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau op. Piet was 40 jaar lid en 6 jaar secretaris en de laatste 23 jaar deken.

De heer Leermakers heeft vele verdiensten in zijn gilde maar ook in de schietcommissie van Maasland. Namens Kring Maasland waren vertegenwoordigd de heren Toorians, Van Balkom en Adams. De eerste sprak zijn dank uit voor Piet voor de kring en feliciteerde hem hartelijk namens Maasland.

OISTERWIJK — Bij het gilde **St. Sebastiaan** was vreugde op 26 mei. Op het gemeentehuis had het gilde zich verzameld en daar was het burgemeester Funk die zei dat het hem goed deed als het gilde voor het voetlicht trad.

Daar waren de heren Frans Knevel (82) en Tinus Scholze (67) het middelpunt, want de burgemeester kon mededelen dat deze twee oude „rotten” in het gilde van Sebastiaan de koninklijke onderscheiding in zilver verbonden aan de Orde van Oranje Nassau was verleend. Zij

waren op die dag 40 jaar lid van het gilde. Frans is reeds 24 jaar bestuurslid en was van 1954 — 1966 penningmeester. In 1966 werd hij Ouderling. Sedert 1954 is Tinus voorzitter van zijn schietcommissie en is nu bestuurslid en penningmeester van zijn gilde. Hij werd bevorderd van brons naar zilver.

Nadat de burgemeester de tekens had opgespeld sprak gildeheer Pastoor Marks, die het gildewezen in verband bracht met het leven van St. Sebastiaan in de vroege geschiedenis van de kerk. Vervolgens sprak J. Toorians als bevriende gildebroeder van dit gilde en tevens als secretaris van Kring Maasland zijn felicitatie aan het adres van deze uit het goede (gilde)hout gesneden gildebroeders, die steeds op de bres stonden als er in Oisterwijk iets gedaan moest worden en het gilde erbij betrokken kon worden.

Kring Maasland was blij met deze hoge onderscheiding, want bij de laatste lintjesregen waren er maar liefst 6 uit onze directe omgeving in de Kring. Hoofdman Wim Deen sprak eveneens nog hartelijke woorden tot deze twee gildebroeders. Op de avond werd bij beiden een vendelgroet gebracht.

LOONOPZAND — Op 31 maart is in het gilde **St. Ambrosius** de edelachtbare heer burgemeester F. A. A. M. Fievez als ere-deken geïnstalleerd. Tijdens een ledenvergadering in DE BEIJENTHUIJEN werd de burgemeester met zijn echtgenote verwelkomd door Over-Deken Marinus Broeders, wegens afwezigheid van Hoofdman Verhulst.

Momenteel is de burgemeester de vijfde burgervader die lid is van het gilde, zodat dat bijna een traditie is geworden.

Deze is echter gegroeid uit de betrekkingen die het gilde heeft gehad en nog heeft met de burgerlijke overheid en het Kasteel van Loonopzand. Koning Van der Aa speldde de burgemeester het zilveren schild op en deed hem de sjerp aan; Mevrouw Fievez ontving een boeket bloemen. De Ere-deken kende het gildewezen en was blij dat hij in Loonopzand dit mocht mee beleven in St. Ambrosius. Hij had bewondering voor het beleid van het bestuur van gilde en schutterij en voor alles wat dit gilde de laatste jaren heeft gepresteerd. De banden met het verleden zijn aangehaald en de plannen voor de toekomst en het voortbestaan van het gilde hoopt men in goede handen te mogen houden.

— Op koninginndag heeft het gilde weer „open House” gehouden zodat iedereen weer kennis heeft kunnen maken met het schieten van de handboog. Het was een buitengewone dag.

— Minder goed nieuws is het overlijden geweest van de oudste gildebroeder Jan J. IJpe-laar. Hij werd 96 jaar oud en was 51 jaar lid van het gilde. Het gilde begeleidde hem naar zijn laatste rustplaats en op zijn graf werd vendelend afscheid van deze gevierde gildebroeder genomen. Een man die oud is geworden en juist daardoor heel veel heeft kunnen vertellen was goud waard in het gilde. Jan was drager van het koninklijk zilver.

— Op zondag 25 juni werd door het gilde door een twaalfstal gildebroeders deelgenomen aan de Pausmis in de Sint-Jacobuskerk te Den Haag (verslag zie hierboven).

— Een GILDEHEER werd door St. Ambrosius geïnstalleerd op een feestelijke bijeenkomst in het schuttershuis „In de Beijen-thuijnen”, waar de leden op zaterdag 24 juni bijeen waren met hunne huisgenoten. Daar droeg Pastoor J. Simons — die eerder door het gilde was afgehaald — een Eucharistieviering op, omdat hij als Gildeheer door de Hoofdman de heer Verhulst zou worden geïnstalleerd. Onder de H. Mis sprak de pastoor over de verhoudingen tussen Kerk en Gilde en nam als voorbeeld St. Jan (het was op die dag eigenlijk Sint-Jansdag). De Hoofdman sprak hem toe bij de installatie en was blij weer een geestelijke in het gilde te hebben.

Koning Van der Aa mocht hem het zilveren schild en de sjerp overhandigen. De secretaris deed verslag van hetgeen is geschied onder het pastoraat van Pastoor Henricus Spoorenberg 1841 — 1867. In die periode bloeide het gilde, want uit de verslagen was te lezen dat het gilde een goede tijd had.

Het gilde heeft deze pastoor dan ook op zijn laatste gang vergezeld. Dit was de aanleiding om weer een gildeheer voor het gilde te benoemen. Pastoor Simons zei blij te zijn met deze functie omdat het gilde een schakel vormt in zijn parochie. Amusant vertelde hij: „Vroeger als kleine jongen zou ik iets willen worden waarbij ik een sjerp kon dragen”. Welnu eerder droeg hij als pastoor een zwarte sjerp, nu een paarse van St. Ambrosius.

De avond werd gezellig doorgebracht en we hopen dat de banden met de overheid weer zijn verstevigd.

Hierbij waren ook aanwezig Ere-deken en Mevrouw Fievez, burgemeester van Loonopzand. N.B. Het Boek: „Aantekeningen van het gilde St. Ambrosius” is nog verkrijgbaar à f 12,50.

HAAREN — Bij het gilde **St. Antonius en Sebastiaan** is gildebroeder Willem van Laak onderscheiden met de ere-medaille in zilver met vuurslag van de Kring Maasland voor zijn verdiensten in het gilde en in de standaardrijdercommissie van deze kring.

Namens de Kring sprak de heer Toorians over de verdiensten van Willem en verzocht zijn echtgenote hem de medaille op te spelden.

Willem is de coördinator van de drie Haarenses gilden, 30 jaar lid van zijn gilde, waarvan 27 jaar bestuurslid, 20 jaar standaardrijder, 7 jaar secretaris en 4 jaar plv. hoofdman. Ook de heer Gerrits had lovende woorden voor Willem van Laak en dankte eveneens voor het vele werk dat hij deed in de standaardrijderscommissie van Kring en Federatie.

Op 28 april deelde het **Sint-Jorisgilde** in de feestvreugde i.v.m. de koninklijke onderscheiding voor gildebroeder Adr. Kluitmans. Uit handen van burgemeester Burger ontving hij de zilveren medaille, verbonden aan de Orde van Oranje Nassau, voor zijn vele verdiensten. Hij is 50 jaar lid van het gilde, 15 jaar standaardrijder en nu 25 jaar eerste deken.

Bij deze bijeenkomst waren de drie gezamen-

lijke gilden aanwezig alsmede een afgevaardigde van het bestuur van Kring Maasland.

KAATSHEUVEL — Geweldig feest bij het gilde **St. Jan**. Het was deze keer Bertus van Balkom die het middelpunt was op 29 april. Dit feest volgde op een nog grotere huldiging want toen konden burgemeester Fievez en de secretaris van de gemeente, de heer M. v. Nieuwstadt, hem mededelen dat hij de zilveren medaille verbonden aan de Orde van Oranje Nassau kreeg opgespeld. Dat geschiedde te zijnen huize. Het was een dankbetuiging voor al het werk dat Bertus deed in verband met gilde en schutterij van St. Jan.

En om het geheel sluitend te maken werd door de heer Toorians, wegens afwezigheid van de voorzitter van Kring Maasland, Bertus de zilver-goudvergulde medaille van Kring Maasland opgespeld in het bijzijn van alle gildebroeders en hunne echtgenoten, de burgemeester, het bijna voltallige Kringbestuur, Mevr. Lelieveldt-van Lanschot en vele vrienden.

Na de opsomming van de verdiensten door de secretaris van de kring kreeg ook de heer Jan van de Mortel het woord en feliciteerde Bertus als echte en bescheiden gildebroeder.

Het hoogtepunt was hier de aanbieding van het nieuwe gildevaandel dat gemaakt was — na heel veel overleg — door Mevr. Silvie Van Lelieveldt-Van Lanschot. Het is op zijde geschilderd en bevat alle symbolen van het gilde St. Jan. De kleur is wit en lichtblauw (Sint-Janskleur: als doopwater) en het teken: de doopschelp is erin verwerkt. Het is een prachtvaandel, een voorbeeld voor andere gilden. Bijzonder dank werd aan Mevrouw van Lelieveldt gebracht nadat alle voorkomende symbolen en kleuren door de heer Toorians waren uitgelegd. De Hoofdman, de heer v. d. Kamp, had heel veel waardering voor zijn leden en bestuur, omdat zij de laatste jaren zoveel activiteit voor het gilde aan de dag legden.

De heer M. Beekmans uit Haarsteeg sprak lovende woorden voor Bertus en kon hem ook een zilveren schild namens de Langstraatse Schuttersbond overhandigen, omdat Bertus in deze bond 25 jaar lang penningmeester is. De heer Van Balkom is eveneens 40 jaar lid van St. Jan en hij is het op wiens schouders de schutterij jaren lang heeft gerust. In Maaslands Schietcommissie vervult hij de functie van Voorzitter. Burgemeester Fievez zei tot de jubilaris: „Bertus, ga zo door! Gij bent het waard!”

HELVOIRT — Op 29 april overleed te Helvoirt bij het gilde van **St. Joris** gildebroeder P. G. van Iersel in de leeftijd van 59 jaar. Hij was 32 jaar lid van het gilde.

BESOIJEN — Bij het binnenschieten van **St. Crispijn en Crispinianus** heeft R. v. d. Gouw de wisseltrofee gewonnen. 2 werd K. v. Hulten en 3 A. v. Daalen. De dagprijs had Jan van Hulten.

Op Tweede Paasdag werd koning geschoten. De oude koning, Henk Mulders, en de beschermheer, Burgemeester Van Casteren, werden „uitgehaald” aan hun woningen.

De Beschermheer loste het eerste schot op de boom op „De Gildehoeve”. Na de kamp-ronde, waarin ook de Hoofdman Ad de Louw zat (en zich vanwege zijn functie terugtrok) eindigde de strijd met als nieuwe koning Harry van Dongen. Na de aanvaarding van zijn ambt werd de eerste dronk onder de boom gedaan en de inhuldiging had in de gildekamer plaats.

VUGHT — Het gilde **St. Barbara en St. Sebastiaan** zond ons het jaarverslag 1977—1978. Hieruit het voornaamste: bijzonder goed jaar; deelname aan koninginnedag; op 1 mei bedevaart naar O.L. Vrouw van Den Bosch; hulde bij de 71ste verpaardag van Hoofdman Chapin; 21 mei statiedag; Pastoor Baken van Cromvoirt vierde 25-jarig priesterfeest dat werd opgeluisterd door gilde met vendelgroet (11 juni), de pastoor schonk „gildebier”; 7 augustus nieuwe koning: Theo Vullings; deelname Dommelgroep; Kringdag Gemonde en feest bij St. Catharina te Eindhoven; Vendelgroet aan

Burgemeester op 16 oktober; op 23 oktober wordt Tiny Lommers schutterskoning; Nieuwe Kaart v. h. gilde, dank aan heren P. Beks, A. Beks, J. v. Geijn, T. Raaijmakers en W. v. d. Steen; deelname aan 500 jaar schuttersgilden-zilver, Eindhoven.

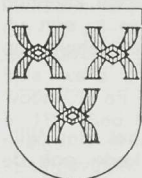
MAASLAND — In verband met het overlijden van onze vriend en medewerker, de heer Leonard van Hulten uit Baardwijk, die lid was van „de Stichting de Gildetrom” heeft de heer H. Eijkemans uit Sint-Michielsgestel aangeboden zijn plaats in te nemen.

LOONOPZAND, 26 juni 1978.

Namens Kring MAASLAND

Jan Toorians,
deken-schrijver.

Corr. adres: Willibrordusstraat 4,
5175 AL Loonopzand.

Nieuws uit Peelland

VENDELIER MAARTEN NIESSEN VAN HET SINT-CATHARINAGILDE HELMOND GETROUWD.

Op dinsdag 18 oktober 1977 trad de vendelier Maarten Niessen in het huwelijk met Cathrien Reints. Hoewel de zoon aarzelend zijn belangstelling voor het burgerlijk huwelijk toonde, wist St. Clara hem bij het kerkelijk huwelijk tot volop schijnen te bewegen.

Voor het met zonnegoten kapelletje op Binderen stond het gilde klaar om hun medebroeder naar het altaar te begeleiden. Om 16.00 uur arriveerde het bruidspaar bij de poort van Binderen, om vandaar tussen het gilde naar het kapelletje te gaan. Na de plechtigheid brachten zijn medevendeliers het bruidspaar de vendelgroet.

Ook gaf het gilde acte de présence op de druk bezochte receptie.

Het bruidspaar ontving van het gilde een zilveren vaasje en van het corps vendeliers een glazen bierspul met inscriptie.

Het verdient zeker navolging om evenals deze gildebroeder voor de kerk in het uniform van het gilde te trouwen. Daarmee wordt een zinvolle traditie in ere gehouden.

Het bruidspaar neemt de vendelgroet in ontvangst.

KLEURRIJK SCHOUWSEL IN LIEROP

Twintig gildes uit de Kring Peelland hebben gistermiddag voor een boeiend en kleurrijk schouwspel gezorgd op het sportpark in Lierop. Ter gelegenheid van het 450-jarig bestaan van het Lieropse gilde „Onze Lieve Vrouw van de Zeven Weën” vonden daar kringgildewedstrijden plaats.

De gildefeesten werden zaterdagavond geopend door de heer Ferd. van Thiel, Kringvoorzitter, waarna de vier aanwezige Somerense gildes een vendelgroet brachten. Zondagmorgen werden de festiviteiten o.a. voortgezet met een Gildemis in de Lieropse kerk en een officiële ontvangst door het gemeentebestuur van Someren.

Na een tocht door Lierop kwamen de gildes tezamen op het sportpark waar burgemeester Roels een openingswoord sprak, waarin hij het gilde „OLV van de Zeven Weën” geluk wenste met het jubileum en de verdiensten van het gildewezen voor de samenleving in het algemeen schetste. Daarna vernieuwden de gilden ten overstaan van de burgemeester de eed van trouw aan het burgerlijk gezag. Nadat Kringvoorzitter Van Thiel een toespraak had gehouden en een vendel driemaal boven het hoofd van burgemeester Roels was gezwaid brachten de gildes een massale vendelgroet.

SINT-WILLIBRORDUSGILDE VLIJRDEN

Bij de doop van Francesca, dochter van gildebroeder Cor Sleegers, op zondag 6 november

SINT-LEONARDUSGILDE DONK

3 Mei 1978 staat in de annalen van het traditioneel en eeuwenoude Sint-Leonardusgilde van Donk opgetekend als een bijzondere dag.

Op deze maandelijks gilde-avond konden wij namelijk in ons midden verwelkomen Jonkheer Jan Olvert de Jong van Beek en Donk, die namens zijn familie een in redelijk goede staat verkerende en uit 1829 daterende gildevlag van onze patroonheilige aanbood.

Deze vlag, waarvan de bekende auteur J. A. Jolles reeds in zijn in 1933 verschenen boek „De Schuttersgilden en Schutterijen van Noord-Brabant; overzicht van hetgeen nog bestaat”, melding maakte, kwam onlangs boven water tijdens restauratiewerkzaamheden aan kasteel Eijckenlust te Beek en Donk.

Onze kapitein Jan Huijbers dankte Jonker Jan Olvert de Jong van Beek en Donk voor deze bijzondere geste en hij bood hem namens de gildebroeders een oorkonde aan, vermeldende de heroprichting van het Sint-Antoniusgilde van Beek, waarvan Jonker Jan Olvert het voorzitterschap op 4 april j.l. aanvaardde.

Het voor ons gildebroeders kostbare kleinood zal een permanente plaats krijgen in een vitrinekast in de hal van het gemeentehuis van Beek en Donk.

1977 begeleidden alle leden van het Sint-Willibrordusgilde de stoet naar de kerk; ook de Kringvoorzitter was hierbij aanwezig. Vader Sleegers droeg bij de doop zijn gilde-uniform.

Francesca Sleegers met haar ouders en peetouders.

(foto Alph. Niessen)

HET KLOVENIERSGILDE VAN DE H. DIONYSIUS TE TILBURG III

Tegenover de uitgaven van dat jaar, ca f 120, staan de inkomsten:

26 aug.:

Ontfangen van 23 gelagsluy, als wij den koninksvogel en de prijsvogels geschoten hebben a 4 gulden 10 stuivers de man:
103 gulden en 10 stuivers.
Nog voor 29 aspenten (afwezigen) a 6 stuivers.

8 okt.:

Ontfangen voor 314 deurgang geschoten op de prijzen uijtgegaan 8 oktober 1771: 22 gulden en 14 stuivers.

Tegen het einde van die eeuw kwamen de Franse troepen. Op 13 oktober 1796 staat genoteerd: „Reeds heeft men om de oorlogsomstandigheden in 2 a 3 jaaren niet geteert nog is men bij malkaar vergaert geweest”. Wel werd in die jaren in oktober de gildemis gevierd; ook het „baarkleed” blijft dan in de rekeningen telkens opnieuw verschijnen.

Op 22 april 1799 ontving het gilde een „gift ter opbouw van 't Doel huysje”; dit doel-huis werd nog hetzelfde jaar verbouwd tot woonhuis en is in 1810 verkocht.

In 1804 had het „Colveniersgilde van St. Dionysius” zich weer zo hersteld, dat het weer de koninksvogel kon gaan schieten; op het feest waren ook „3 blasers”. Toen in 1809 koning Lodewijk Napoleon op 18 april Tilburg bezocht, nam het gilde deel aan het „Inhaelen van Majesteit den Koning van Holland”. Op de „Kolf-dagen” van 1822—1824 staan de normale uitgaven voor de tamboer en de „knaap”, voor de „muzikanten” en voor het Diesters bier.

Na de negen namen van de gildekoningen, die eerder reeds zijn genoemd, volgen in de 19de eeuw eerst **N. F. Daamen**; waarschijnlijk is hij de koning van 1804, maar zijn naam komt eerst in april 1807 voor. In 1810 was **C. P. van Dooren** koning en hij ondertekent als koning tot in mei 1815, maar als oud-koning in december 1816. Op die datum was **F. Knegtel** koning en hij was dat nog in december 1818. In 1823 is de koninksvogel geschoten; in juli van dat jaar ondertekende **S. M. Botermans** als koning, maar in september was **C. Obbens** koning.

Daarna is er een korte onderbreking in de reeks, maar vanaf 1835 (J. Schuts), 1838 (G. Kusters), 1841 (J. M. Bakkers; keizer op 26 aug. 1847), 1847 (L. Dupon) en volgende jaren is het koningszilver met de koningsnamen bewaard gebleven.

Na enige woelige jaren rond 1830, toen België van Nederland werd gescheiden, herleefde het gilde in 1835 in nieuwe stijl. Op 6 april 1836 „is beslooten den teerdag te houden op dinsdag den 17 Mei, met drie vaten wit bier, twee muzikanten en des middags bifstok, kalfsschijf en aardappelen, het eeten om een uur en het dansen des morgens om negen uur te beginnen”; 25 mei werd besloten „met de geheele gilde op de heide lot te gaan schieten op drie

zondagen”. Het gilde-uniform staat beschreven in het „Comparitieboek” met de verslagen over de jaren 1836—1881: „29 Juli 1836 is besloten de gilde van St. George te geleiden tot het schieten der Konings vogel, gekleed in het zwart of blauw, zwart vest, das, hood en witte handschoenen; de kinderen gekleed met blauwe buis, geel broek en een hoed en een gewertje”; volgens een verslag van 28 juli 1838 droegen „de meijssjes een wit kleed met een blauw sentuur en een krans van bloemen om het hoofd”. Nadat de gildebroeders in 1837 St. Sebastiaan hadden begeleid, schoten zij zelf de koninksvogel in 1838; de prijzen waren dat jaar „een geweer, een bierkan en tabaksdoos”. Het lot-schieten had in 1841 plaats op de Langenberg.

In 1839 werd „bier zonder maaltijd op den 30 April door de komst van den Grootvorst aller Russen versted”. Het bezit van het gilde werd 25 mei 1841 vergroot door de heer C. D. Heestertermans, die als gildebroeder werd aangenomen en die „het standbeeld van S. Dionysius aan de gilde heeft vereerd”; dit houten beeld, 55 cm hoog, met oudere polychromie onder de huidige gele verflaag, lijkt minstens 17de-eeuws. Groot was het gilde-bezit niet meer na de Franse tijd.

De zilveren schilden, die door de koningen aan de „brosie” of het juweel moesten gehangen worden volgens de statuten, zijn blijkbaar rond 1820 verdwenen; misschien zijn zij verkocht. Toen in 1843 een lijst van de bezittingen werd gemaakt, bevatte de lijst naast de „H. Dionysius”, waarmede wel het zojuist genoemde beeld zal bedoeld zijn, slechts „drie platen zilver”; hiermede zijn wel de thans nog aanwezige koningsplaten bedoeld van C. Obbens 1823, J. Schuts 1835 en G. Kusters 1838. Verder bezat het gilde toen nog: „het hoofd van St. Dionysius met staf”, dat bewaard gebleven is, „het biscoppelijk gewaait met twee stolle (stolen), een hoed met trom en twee stukke bandelier, vier geweeve sluyers zijde, drie platte dito en het oude vaan”, dat enige jaren tevoren nog voor f 100,— was „vernieuwd”.

Hoewel de samenwerking tussen de drie Tilburgse gilden goed was en de gildebroeders van St. Dionysius in 1837 de gilde van St. Sebastiaan hadden begeleid bij het konings-schieten en in 1845 „de St. Georgius Gild naar den Velthovese molen om aldaar den Konings vogel te schieten”, werd op 2 maart 1846 een nieuwe overeenkomst gesloten tussen de drie gilden; het contract werd ondertekend o.a. door J. Bakkers als koning van St. Dionysius en deze moet dus in 1841 koning zijn geworden, in 1844 dubbel-koning en in 1847 keizer.

De lijst van bewaarde koningsschilden bewijst, dat vanaf die tijd tot nu toe het gilde heel regelmatig heeft geschoten; slechts oorlogstijden rond 1870 en 1940—1945 vormen hierop een verklaarbare uitzondering. Er zijn weinig gilden die iets dergelijks kunnen tonen, daar in het algemeen de eerste helft van de 20ste eeuw voor zeer vele gilden een diepe inzinking heeft gebracht. Ook in het gilde van de H. Dionysius zijn in 1911 en 1913 interne moeilijkheden geweest, zoals uit de notulen blijkt, maar men heeft die overwonnen. Wel was het aantal le-

den toen kleiner; waren er in 1877 nog 65 leden, in 1880 60, in 1883 50, in 1912 waren er volgens de bewaarde naamlijst slechts 33 leden. Dit aantal is ongeveer gelijk gebleven; in 1935 telde het gilde 32 leden. Om de stijgende onkosten te kunnen bestrijden, werd op 11 september 1916 besloten, vanaf 1 januari 1917 donateurs van het gilde aan te nemen, waarvoor een bijdrage van f 2,50 werd gevraagd; in 1940—1941 waren er 15 betalende donateurs.

Het gewerengilde heeft zich uiteraard aan nieuwe vindingen weten aan te passen. In 1899 besloot men voortaan met achterlaads geweren te schieten en het jaar daarop werd het schieten slechts toegestaan aan personen boven de 18 jaar. De stalen of ijzeren kogels, waarmee men op de schijf of op de boom schoot, werden in 1909 vervangen door loden kogels „om alle gevaren te vermijden”. Nadat men in september 1914 vanwege de wereldoorlog de geweren had moeten inleveren, werden zij in september 1915 weer teruggehaald, zodat het koningschieten in die jaren gewoon doorgang kon vinden.

De Comparatieboeken van 1836—1918, de Presentielijsten van 1870—1883 en 1896—1937, de Contributieboekjes van 1877—1883 e.a. bevatten tal van interessante gegevens over de gildebroeders. In 1880 werd de goudsmid Fr. Deltour gildebroeder en in 1898 waren er drie bakkers lid, H. Tooten, Jan Homberg en Vinc. Korvers; in 1907 besloot men aan de leden, die smid en timmerman, bakker of slager waren, het werk voor het gilde te gunnen. De heer H. Tooten, in 1875 aangenomen, in 1879 vaandrig, in 1891 koning, vierde in 1925 zijn 50-jarig lidmaatschap.

In de verslagen over 1930 is sprake van „het pas opgerichte Gilde St. Hubertus te Tilburg”. Was dit gilde een heroprichting van het Jagersgilde St. Hubertus, dat volgens Lamb. G. de Wijs ca 1350 te Tilburg werd opgericht en dat ca 1900 was ontbonden? Het is meer waarschijnlijk, dat het hier een „mussengilde” betreft voor het afschieten van schadelijke vogels; het gilde heeft in ieder geval te Tilburg niet lang bestaan, daar in een verslag van 1931 wordt vermeld: „Inmiddels is het gilde St. Hubertus ontbonden”. Een „musschengilde van Waalwijk” wordt genoemd in een verslag van 15 september 1879, terwijl op 18 april 1929 St. Dionysius optrok „naar een concours bij de Musschenguld te Enschoot”; over de aard van dergelijke mussengilden te Oud-Ginneken, Dinther, Lepelstraat bij Halsteren 1804—1868, Standdaarbuiten 1832, Oud-Heusden, Elshout en Hulten, Helvoirt, Steenberg en Uden mag ik verwijzen naar vroegere publicaties (K.). Te Helvoirt had zulk een gilde ook een eigen schutsboom en hield het teerdagen, terwijl in België hier en daar een dergelijk gilde een Hubertusgilde werd genoemd.

Men hield zich aan de overgeleverde tradities, maar de tijdsomstandigheden brachten vanzelf kleine veranderingen. Was men in 1836 al met warme feestmaaltijden begonnen, in 1881 zijn er „tractaten van worstenbroodjes met bier”. Vanaf 1854 is toegestaan, dat men naast „wit bier bij verkiezing ook bruin bier kan krijgen”.

32

Om wanbetaling te voorkomen, had men in 1849 besloten in dergelijke gevallen „de houte duit (een schandcent) toe te zenden”.

Het schieten vond in 1894 plaats bij „Mutsaers op 't Zand”; ook op 22 januari 1912 komt men 's morgens om 9 uur bijeen bij de Weduwe Mutsaers op 't Zand, terwijl B. en W. toestemming hadden verleend „om voortaan te schieten in de heide”. Vanaf september 1923 werd het gildehuis van St. Dionysius overgeplaatst naar Cl. Devenijns op de Heuvel. Alle gildeschatten werden vanaf 1914 in het Gildehuis bewaard en verzekerd en bij de controle van 1914 bleek deze schat te bestaan uit het volgende: „vaandel, standaard, troon, een schild gedragen door den hoofdman, drie hanen voor den oud-koning geschonken door J. Bakkers, verder schilden en medailjes voor den koning en standaard, en een gouden medaille voor het 50-jarig lidmaatschap van den oud-Hoofdman L. Jongen”.

Reeds op 6 augustus 1906 „was bepaald dat hij die Koning schiet een schild moet geven”; de kruisen werden dus door de bij de meeste gilden gebruikelijke schilden vervangen.

Een lijst, voor de Nederlandse douane opge maakt op 12 mei 1928, is veel uitvoeriger:

„1. Vaandel met stok en zilveren knop. 2. Standaard. 3. Grote trom. 4. Kleine trom. 5. Kleine kist: 9 stuks oude sjerpen, 3 stuks nieuwe sjerpen, 2 trommelstokken, 2 bovenstukken lansen voor vaandel en standaard, 1 bandelier voor de trommel. 6. Grote kist: 31 stuks Koningsschilden, 1 ring zilverstandaard met 27 medailles, 1 ring zilverstandaard met 25 medailles, 3 papegaaien met ketting, 3 lauwertakken van Vendel en Standaarddrager, 3 gouden Hoofdmans medailles, 1 Hoofdmans teken, 1 bovenstuk Standaard, 1 lauwerkrans. 7. Mand: 1 ring zilverstandaard met 41 medailles, 1 grote lauwerkrans, 1 schutters beeld standaard, 1 ringhouder voor de ringen, 3 bandeliers voor het dragen van Vendel en Standaard, 1 oranje wimpel.

Waarde goederen van het Gilde St. Dionysius f 1500,—”

Een enquête lijst van 1935 van het Gildehuis Hotel de Lindeboom geeft van enige stukken een nadere datering:

„Oudste schild 1838 (moet zijn: 1823), Papegaai 1847, Gildetrom 1665, Vaandel 1839, aantal Koningsschilden 35, aantal Leden 33”.

Intussen had het Kloveniersgilde van de H. Dionysius zich naast het „Gilde St. Bastiaan Heikant” (1931) en het „Boerengilde St. Joris” (1922) 250 jaren weten te handhaven en begrijpelijkerwijze werd het 250-jarig bestaan van het Gewerengilde op 27, 28 en 29 juni 1920 gevierd. Terecht kon men hierop trots zijn.

A. van Delft noteerde hierbij: „In 1920 schonk het St. Dionysiusgilde op het eerste folkloristisch feest den lande een bonten aanblik van gewestelijke pracht en praal, toen het de eerste was om Nederland een nieuwe wijze van feestvieren te toonen” (Van Delft, 60—61); de folklorist D. van de Ven gaf van het feest een uitvoerige beschrijving (Van de Ven, 312—315).

(wordt vervolgd)